

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. V. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, O. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Pridorojnî Victor, reprezentat de avocatul Croitor Alexei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pridorojnî Victor împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei penale în termen rezonabil și repararea prejudiciului cauzat,

împotriva deciziei din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de către Pridorojnî Victor și menținută hotărârea din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă :

La 21 aprilie 2021, Pridorojnî Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei penale în termen rezonabil și repararea prejudiciului cauzat.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, la 18 februarie 2016, în secția REI-1 a Procuraturii pe cauze excepționale a fost înregistrat raportul procurorului Anatolie Pitel, pe marginea examinării cauzei penale 2014028075, potrivit căruia, în ședință de judecată inculpații Denis Russu, Veaceslav Ișcenco, Oleg Timofti și Victor Pridorojnî, au dat declarații că au fost grav afectați psihologic și fizic la etapa investigării cauzei penale.

Plângerea lui Pridorojnî Victor și alții, la acțiunile ilicite a colaboratorilor organelor de drept, a fost repartizată procurorilor din cadrul Procuraturii PCCOCS care de multe ori au clasat procesul cu emiterea ordonanțelor de refuz în pornirea urmării penale, care au fost anulate de către instanțele judecătorești cu emiterea încheierilor din: 06 iunie 2016 - Judecătorul de instrucție Dorin Munteanu (Judecătoria Centru); 17 februarie 2017 Judecătorul de instrucție Sergiu Bularu; 05 decembrie 2017 - Judecătorul de instrucție Svetlana Tizu (Judecătoria Centru); 14 februarie 2018 - Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău; 16 august 2018 - Judecătorul de instrucție Sergiu Ciobanu (Judecătoria Centru); 22 octombrie 2018 - Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău; 24 aprilie 2019 - Judecătorul de instrucție

Igor Baţalai; 26 iunie 2019 - Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău.

În prezent plângerea se examinează la Procuratura PCCOCS, astfel examinarea procesului penal durează aproape cinci ani, în pofida faptului că aceasta urma a fi examinată în mod urgent şi prioritar, deoarece conţine elemente a infracţiunii de tortură, prevăzută de art.166/1 din Codul penal al RM.

Termenul maxim de investigare şi examinare a cauzelor cu privire la tortură este strict reglementat, însă procesul durează peste cinci ani, fapt ce este inadmisibil, termenul de examinare a acestei cauze fiind vădit disproporţional de termenul prevăzut de lege. Prin urmare, reclamantul a menţionat că i s-a încălcat dreptul la examinare şi transmitere spre judecare în termen rezonabil a cauzei menţionate supra, astfel i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, în rezultat fiindu-i cauzat prejudiciu moral.

În coroborare cu prevederile articolelor 2, 5 din Legea nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, articolelor 2036, 2037 Cod civil al RM, art.6 din Convenţie, jurisprudenţa CtEDO, a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale în baza plângerii reclamantului la acţiunile ilicite care au fost făcute de către colaboratorii organelor de drept şi repararea prejudiciului moral în sumă de 200 000 de lei.

Prin hotărârea din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chişinău (sediul Centru), acţiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 07 iulie 2022 a Curţii de Apel Chişinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de către Pridorjînii Victor şi menţinută hotărârea din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

În consolidarea soluţiei sale instanţele au reţinut că, într-adevăr pe parcursul investigaţiilor în cadrul procesului penal menţionat au fost emise ordonanţe de refuz în conformitate cu prevederile art. 275 pct. 3 din Codul de Procedură Penală care au fost anulate în conformitate cu prevederile art. 313 din Codul de Procedură Penală. La fel, prin ordonanţa Procurorului General din 29 decembrie 2020, procesul penal nr.17 din 18 februarie 2016, a fost retras din gestiunea Procuraturii pentru Combaterea Criminalităţii Organizate şi Cauze Speciale şi transmis pentru efectuarea investigaţiilor în continuare Procuraturii mun. Chişinău, oficiul principal.

Ulterior, pentru examinare suplimentară, procesul penal vizat a fost repartizat procurorului delegat în Procuratura mun. Chişinău, oficiul principal, Roman Moraru, care în rezultatul acumulării probelor, la 24 septembrie 2021, a emis ordonanţă de refuz în pornirea urmăririi penale, din motiv că fapta nu întruneşte elementele infracţiunii, ordonanţă care a fost menţinută în vigoare prin ordonanţa din 27 octombrie 2021, în ordinea controlului ierarhic superior.

Sub aspectul celor constatate, instanţele au reţinut că reclamantul nu a fost niciodată pus sub acuzare, el neîntrunind calitatea de persoană acuzată în sensul art.6 § 1 CEDO din Convenţie, ci dimpotrivă a pretins calitatea de victimă a infracţiunii, din materialele cauzei nici nu se constată că acesta în cadrul urmăririi penale a fost recunoscut ca parte vătămată, fiind identificate strict ordonanţe privind refuzul pornirii urmăririi penale, respectiv reclamantul nu poate cere aplicabilitatea art.6 § 1 CEDO sub aspectul tergiversării examinării procedurilor.

La 22 noiembrie 2022 (prin poștă electronică), Pridorojnîi Victor, reprezentat de avocatul Croitor Alexei, a contestat cu recurs decizia din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, nu a aplicat o lege care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat și a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 07 iulie 2022, expediat părților prin poștă electronică la 21 octombrie 2022, iar recursul a fost declarat la 22 noiembrie 2022. Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Pridorojnîi Victor, reprezentat de avocatul Croitor Alexei, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de către Pridorojnîi Victor, reprezentat de avocatul Croitor Alexei, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Pridorojnîi Victor, reprezentat de avocatul Croitor Alexei.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Pridorojnîi Victor, reprezentat de avocatul Croitor Alexei.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas